Lietas Nr. C29 4552 19
Lietvedības Nr. C-1420-20/5
ECLI:LV:RLPT:2020:0225.C29455219.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 25. februārī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese Sanita Rūtenberga,
izskatot rakstveida procesā civillietu SIA "Fortum Jelgava" vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts prasītājas SIA "Fortum Jelgava" prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā pret atbildētāju /pers. A/ par naudas piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādot, ka parāda piedziņa izriet no 2014. gada 28. novembra līguma Nr. 1748 par siltumenerģijas piegādi un lietošanu dzīvojamai mājai /adrese/, kur atbildētājai piederēja dzīvokļa īpašums /adrese/ periodā no 2015. gada 13. jūlija līdz 2015. gada 20. novembrim, saistību neizpildes. Saskaņā ar līguma un Dzīvokļu īpašuma likuma 10. panta noteikumiem atbildētājai bija pienākums veikt regulārus maksājumus par piegādāto siltumenerģiju, samaksu veicot līdz katra nākamā mēneša 25. datumam. Norēķinus par patērēto siltumenerģiju atbildētājs veic patstāvīgi ar siltumenerģijas piegādātāju. Parāda atgādinājums bija norādīts kārtējā rēķinā, bet pēc īpašuma tiesību maiņas atbildētājai tika sūtīti paziņojumi ārpustiesas parādu piedziņas procesā un deklarēto dzīvesvietas adresi, uz ko atbildētāja nav reaģējusi. Pēdējais atgādinājums nosūtīts 2019. gada 21. maijā ierakstītā pasta sūtījumā.

[1.2] Pamatojoties uz Civillikuma 1402., 1587., 1590. pantu, 1759. panta 1. punktu, 1765., 1651. pantu, 1652. panta 3. punktu, 1838. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10. panta pirmās daļas 3. punktu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas parādu par siltumenerģijas piegādi 278,19 *euro* par periodu no 2015. gada 13. jūlija līdz 2015. gada 20. novembrim, samaksāto valsts nodevu 70,00 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*, kā arī atzīt tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus par laika posmu līdz sprieduma izpildei dienai.

[2] Tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, norādot, ka prasību neatzīst, jo prasītājai nav prasījuma tiesības noilguma dēļ, pamatojoties uz Komerclikuma 406. pantu. Prasība celta par periodu no 2015. gada 13. jūlija līdz 2015. gada 20.novembrim. Atbildētāja bija dzīvokļa īpašniece no 2015. gada 4. augusta līdz 2015. gada 2. decembrim. Tiesā prasītāja prasību cēlusi 2019. gada 18. septembrī, bet līdz tam nekādi atgādinājumi par nenokārtotām saistībām nav saņemti. Uzskata, ka prasītāja kā komersants maldina tiesu un pārkāpj Civillikuma 1. un 1415. pantu.

[3] Tiesā saņemta prasītājas atsauksme uz atbildētājas paskaidrojumiem, norādot, ka atbildētājas izteiktie iebildumi ir nepamatoti un vērsti uz faktisko apstākļu apzinātu sagrozīšanu.

Saskaņā ar 2014. gada 28. novembrī noslēgtā līguma Nr. 1748 par siltumenerģijas piegādi un lietošanu īpašumā (Līgums) 10.8. un 10.9. punktā noteikto, rēķini ir jāapmaksā līdz katra nākamā mēneša 25. (divdesmit piektajam) datumam. Prasītājas tiesību aizskārums sākās 2015. gada 25. decembrī, kad visai prasības summai iestājies saistības izpildes termiņš un attiecīgi prasītājai radās tiesības uz prasību tādā apmērā, kādā tā ir celta tiesā. Pēdējais rēķins atgādinājuma formā atbildētājai nosūtīts 2016. gada 1. martā par visu izveidojušos parāda apmēru, ar apmaksas termiņu līdz 2016. gada 25. martam. Attiecīgi pirmais atgādinājums, kas pārtrauca noilguma tecējumu bija 2016. gada 25. marts.

Prasītāja ar ārpustiesas parādu piedziņas komersanta starpniecību SIA "GelvoraSergel", reģistrācijas Nr. 40103837691, vairākkārt atgādināja atbildētājai par nenokārtotajām parādsaistībām, kas nosūtīti ar pasta komersanta starpniecību, kā arī izmantojot elektroniskā pasta adresi. To apstiprina SIA "GelvoraSergel" 2020. gada 14. janvāra izziņa par veiktajām aktivitātēm piedziņas procesā pret atbildētāju. Pirmais atgādinājums, kas tika nosūtīts atbildētājai ir 2017. gada 10. novembra vēstule, kas nosūtīta ar pasta komersanta starpniecību. Turpmāki atgādinājumi regulāri sūtīt gan ar elektroniskā pasta starpniecību, gan ar pasta komersanta starpniecību, tomēr atbildētāja nereaģēja uz aicinājumu segt parādsaistības.

Līdz ar to, neskatoties uz pēdējo atgādinājumu pirmstiesas brīdinājuma formā, kas atbildētājai nosūtīts 2019. gada 21. maijā, no noilguma tecēšanas sākuma brīža līdz prasības celšanas brīdim tiesā nav pagājuši Komerclikuma 406. pantā paredzētie 3 gadi un prasītāja ir pamatoti cēlusi prasību tiesā, nepārkāpjot likumā noteikto termiņu.

[4] Atbildētāja iesniegusi papildinājumus par prasītājas atsauksmi, norādot, ka iesniegtie pierādījumi nesatur informāciju, kas apliecina sūtījuma nosūtīšanu atbildētājai, tās adresi vai kontaktinformāciju, jo telefona numuru vai elektroniskā pasta adresi nav norādījusi prasītājai. Atkāroti norāda, ka pirms tiesas nav saņēmusi nevienu paziņojumu, zvanu vai elektroniskā pasta sūtījumu, kas būtu attiecināms uz civillietā izskatāmo jautājumu ne no vienas personas.

[5] Lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot paziņojumu prasītājai un atbildētājai.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 93. pantā noteikts, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus, bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 104. pantu puses paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Civilprocesa likuma 190. panta otrā daļa paredz, ka tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

[7] Lietā nodibināts un par to nav strīda, ka atbildētājai no 2015. gada 4. augusta līdz 2015. gada 2. decembrim bija reģistrētas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese/, ko apliecina Zemgales rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Jelgavas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/ izraksts. (lietas 38.-42.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 994. pantu par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā. Zemesgrāmatas tiesneša lēmuma datums ir uzskatāms par to brīdi, kad jaunais ieguvējs ir kļuvis par nekustamā īpašuma īpašnieku.

Prasība pret atbildētāju celta par laika periodā no 2015. gada 13. jūlija līdz 2015. gada 20. novembrim atbildētājas dzīvokļa īpašumam piegādātās siltumenerģijas maksas parāda 278,19 EUR piedziņu, pamatojoties uz 2014. gada 28. novembra līgumu Nr.1748, kas noslēgts starp prasītāju, daudzdzīvokļu mājas /adrese/ dzīvokļu īpašniekiem (dzīvokļu īpašnieku kopības 2014. gada 23. oktobra balsošanas (aptaujas) rezultātu protokola pamata), kuru pārstāv SIA "Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde", un SIA "Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde" kā pārvaldnieku. (lietas 13.-21.lapa) No līguma redzams, ka rēķini jāapmaksā līdz nākamā mēneša 25. datumam (līguma 10.8., 10.9. punkts).

Tādējādi secināms, ka rēķins par 2015. gada novembri bija jāapmaksā līdz 2015. gada 25. decembrim, kad prasītājai arī radās tiesības celt tiesā prasību pret atbildētāju par parāda piedziņu vai veikt citas darbības parāda atgūšanai.

[8] Atbildētāja prasību neatzina un iebildumus pamatoja ar to, ka prasītājs ir komersants un lietā piemērojamas Komerclikuma normas, proti, 406. pants par noilgumu, jo nekādi atgādinājumi par nenokārtotām saistībām nav saņemti. Tā pat nav sniegusi prasītājai informāciju par sev piederošo telefona numuru un elektroniskā pasta adresi, kur prasītāja būtu varējusi nosūtīt atgādinājumus.

[8.1] Civillikuma 1893. pantā noteikts, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto likumā noteiktā noilguma termiņā. Civillikuma 1896. pants noteic, ka noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem,- lai termiņš jau būtu notecējis. Saskaņā ar Civillikuma 1910. pantu ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot kā ierunu, piemēram, ieskaitam.

Saskaņā ar Komerclikuma 388. pantā noteikto, komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Komerclikuma 389. pants noteic, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Lietā nav strīdu par to, ka prasītāja kā komersants sniedz pakalpojumus piegādājot siltumenerģiju, par ko saņem samaksu, un noslēgtais līgums par siltumenerģijas piegādi un lietošanu ir komercdarījums Komerclikuma 388. un 389. panta izpratnē. Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka vispirms vērtējamas prasītājas prasījuma tiesības atbilstoši Komerclikuma normām, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījumu dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, kā arī regulē prasījumu noilgumu.

Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā *lex specialis* attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu un tā kā prasītājs ir komersants, tad atbilstoši Komerclikuma 389. panta jēgai un saturam, konkrētajā lietā ir piemērojami Komerclikuma D daļas nosacījumi, t.sk., Komerclikuma 406. pants, kas noteic, ka no komercdarījuma izrietoši prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

[8.2] Kā norādīts iepriekš, tad prasītājai prasības tiesības radās 2015. gada 25. decembrī un trīs gadu noilgums iestājas 2018. gada 25. decembrī, bet prasība tiesā celta 2019. gada 18. septembrī, tāpēc pastāv pamats vērtēt jautājumu par noilgumu, jo tikai pastāvot noilguma pārtraukumam saistība nav izbeigusies.

Atbilstoši Civillikuma 1902.-1906. pantā noteiktajam, noilgumu pārtrauc prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā, atgādinājums parādniekam par parādsaistībām, kā arī kreditora prasības atzīšana jebkādā veidā no parādnieka puses.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 4. jūlija spriedumā lietā Nr. SKC-248/2017 norādīts, ka kreditora atgādinājums ir darījums Civillikuma 1403. panta izpratnē, jo tas, pārtraucot noilgumu, groza starp kreditoru un parādnieku pastāvošās tiesiskās attiecības; tādēļ uz šo atgādinājumu attiecināmi vispārīgie noteikumi par gribas izteikumu; viena līdzēja gribai nav nozīmes, ja tā netiek darīta zināma otram līdzējam; tādēļ, lai gan atgādinājums formāli ir vienpusējs darījums – to var veikt kreditors viens pats bez parādnieka piekrišanas, tomēr tas groza iepriekš nodibinātās [..] divpusējās tiesiskās attiecības; līdz ar to, lai šāds atgādinājums varētu grozīt iepriekš pastāvējušās divpusējās tiesiskās attiecības, tas ir jādara zināms parādniekam; atgādinājumam, lai tas būtu ielasāms Civillikuma 1905. pantā, ir jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi.

Arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 16. oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-0369/2017 norādīts, ka, lai noilgums būtu atzīstams par pārtrauktu, ir jāpierāda brīdinājuma izsniegšanas fakts.

Prasītāja atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{20} panta pirmajai daļai, 128. panta otrās daļas 5. punktam un 129. panta otrās daļas 3. punktam, prasības pieteikumā un atsauksmē ir norādījusi uz apstākļiem, kas pēc prasītājas ieskata rada tai likumā noteikto pamatu prasības apmierināšanai un iesniegusi pierādījumus, kas to apstiprina. Proti, prasītāja noilguma pārtraukumu pamato ar 2016. gada 1. marta rēķinu, kurā parādu līdz samaksāt līdz 2016. gada 25. martam, kā arī ar ārpustiesas parādu piedziņas komersanta SIA "GelvoraSergeļ" atgādinājumiem par nenokārtotām saistībām, kas nosūtīti atbildētājai ar pasta starpniecību un elektroniskā pasta starpniecību, lai pēc iespējas sasniegtu atbildētāju. Pirmais atgādinājums ārpustiesas parādu atgūšanas procesā ir 2017. gada 10. novembra vēstule. Pēdējais atgādinājums nosūtīts 2019. gada 21. maijā. Līdz ar to no noilguma tecēšanas sākuma brīža līdz prasības celšanas brīdim tiesā nav pagājuši trīs gadi.

[8.3] Kā redzams no 2016. gada 1. marta rēķina un 2019. gada 21. maija atgādinājuma, tad tie nosūtīti atbildētājai uz /adrese/, proti, uz adresi, kur atbildētājai izbeigušās īpašuma tiesības 2015. gada 2. decembrī. (lietas 43., 44.-45.lapa) Turklāt prasītāja norāda, ka 2019. gada 21. maija sūtījuma piegādes laikā atbildētāja nebija sastopama savā dzīvesvietā un neieradās pēc sūtījuma arī pie komersanta, līdz ar to sūtījums tika atgriezts prasītājas pārstāvim.

Savukārt SIA "GelvoraSergeļ" 2020. gada 14. janvāra izziņā par veiktajām aktivitātēm piedziņas procesā pret atbildētāju ir norādītas veiktās darbības – vēstules, e-pasta atgādinājumi par parādu, zvani parādniekam, taču nav norādīts uz kādu atbildētājas dzīvesvietas adresi, elektroniska pasta adresi vai telefona numuru nosūtīti norādītie dokumenti un veikti zvani. (lietas 109.-117.lapa)

Atbildētāja noliedz, ka pirms tiesas paziņojuma būtu saņēmusi jelkādus zvanus, elektroniskā pasta sūtījumus vai vēstules pa pastu saistībā ar parāda piedziņu. Līdz ar to tiesa konstatē, ka nav iesniegti pierādījumi par rēķina, atgādinājuma vai brīdinājuma izsniegšanu atbildētājai, kas pārtrauktu noilgumu. Atbildētājas saistība ir izbeigusies sakarā ar prasītājas prasības tiesību izbeigšanos. Noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai, un spriedumā netiek dots vērtējums prasībā norādītajiem apstākļiem un pierādījumiem par līguma neizpildi.

[9] Konstatējot, ka prasība ir noraidāma, ir pamats noraidīt arī prasītājas lūgumu par tiesas izdevumu piedziņu par labu prasītājai no atbildētājas, vadoties no Civilprocesa likuma 41. un 42. panta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193.-195., 250.^{25} pantu un 250.^{27} pantu tiesa

nosprieda

noraidīt SIA "Fortum Jelgava", reģistrācijas Nr. 50003549231, vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/,

par galvenā parāda 278,19 EUR piedziņu.

Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2020. gada 26. martā.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2020. gada 26. marta, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma $440.^{2}$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese Sanita Rūtenberga